

Nødvendig med mer kraft, mer nett og energieffektivisering

KS' landsstyre mener at det haster med å øke tilgangen på fornybar energi. Mer kraft, mer nett og mer effektiv bruk av krafta er vesentlig for å nå målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050, for å utvikle ny fossilfri industri og for å holde strømprisene på et forutsigbart og rimelig nivå.

Mer fornybar energi

Gjennom myndigheten gitt gjennom Plan- og bygningsloven, sitter kommunene på nøkkelen for å løse behovet for ny kraft på kort sikt. Kommunesektoren står klar til å ta ansvar. Plan- og bygningsloven ivaretar viktige hensyn til rettsikkerhet og lokaldemokrati i utbyggingsaker. Det er viktig at ny utbygging skjer med strenge hensyn til både bruk av areal og konsekvenser for naturmangfold. Det må derfor legges til rette for økt kompetanse og kapasitet slik at den kommunale saksbehandlingen holder tritt med ny kunnskap og nye muligheter.

KS' landsstyre mener arealavklaringer for bakkemontert solkraft bør følge plan- og bygningslovens prosesskrav, og at konsesjonsbehandlinger i henhold til energiloven må bygge på disse arealavklaringene. KS' landsstyre mener også at fylkeskommunene bør gis ansvaret for å etablere regionale kompetansesentre. Disse sentrene må finansieres av staten.

På lengre sikt kan andre, utslippsfri energikilder som kjernekraft, bli vesentlig også i Norge. KS motsetter seg ikke at det systematisk innhentes kunnskap og utvikles kompetanse på dette området.

Bygg ut strømmnett

Flere regionale nettselskaper har fått beskjed om at transmisjonsnettet i deres områder er fullt belastet. Både Energikommisjonen og Strømprisutvalget peker på begrenset nettkapasitet som en av de største flaskehalsene for å lykkes med energiomstillingen. KS' landsstyre mener det er behov for en regulering som sikrer oss nok nett i tide. Nettutbygging er komplekse prosesser, der større framdrift- men også forutsigbarhet, lokal forankring og alminnelige demokratiske prinsipper er viktig.

Energieffektivisering

Energieffektivisering er den mest konfliktfrie kilden vi har for ny energi. Det er også samfunnsøkonomisk lønnsomt at kommunene og fylkeskommunene oppgraderer bygningsmasse og infrastruktur til lavere energibruk og lavere energikostnader, og samtidig reduserer behov for nye utbygginger. Investeringer i energieffektivisering kan imidlertid være omfattende og kapitalkrevende, og derfor vanskelig å få gjennomført under krevende økonomiske forutsetninger. Regjeringens handlingsplan for energieffektivisering inneholder tiltak som vil bidra til å oppnå Stortingets mål om å spare 10 TWh. KS' landsstyre mener dette ikke er tilstrekkelig for å nå målene, og ber om at flere virkemidler utvikles.

Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet 2024 å innføre en grunnrenteskatt på landbasert vindkraft. KS' landsstyre er positive til forslaget, som vil gjøre at fellesskapet tilføres inntekter fra utnyttelse av lokale naturressurser. Kommuner som stiller egne naturressurser til rådighet for fellesskapet, må både bli kompensert for ulemper og få en andel av verdiskapingen det gir. KS' landsstyre er positive til den forhøyde produksjonsavgiften som i sin helhet går til vertskommunen og at hele kommunefellesskapet tilføres inntekter fra utnyttelse av landbasert vindkraft i år hvor det er høy

grunnrente. Men, KS' landsstyre stiller spørsmål ved om nivået på den foreslåtte kompensasjonen er tilstrekkelig til å få lokal aksept for mange prosjekter, og etterlyser samtidig en naturressursskatt, på samme måte som for vannkraft, som gir vertskommunene inntekter gjennom inntektssystemets skatteutjevning.

Ordningen med grunnrenteskatt må utformes slik at aktørene oppfatter at det faktisk bare er grunnrenten som beskattes. Det er avgjørende for at grunnrenteskatt skal fungere godt. Det er viktig at overgangsordningene for eksisterende vindkraftverk oppfattes som rimelige, og at innretningen på skatten blir reelt sett investeringsnøytral.